

ФРЕНСКА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ
"Антоан дьо Сент-Екзюпери"

4003 Пловдив, ул. "Вук Караджич" № 13 а, тел.: 032/957-088
www.feg-exupery.com, e-mail: lycee@feg-exupery.com

УТВЪРДИЛ:

Мариела Николова
ДИРЕКТОР

ПЛАН

ЗА РАБОТА НА УЧИЛИЩНИЯ КООРДИНАЦИОНЕН СЪВЕТ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ

В СЪОТВЕТСТВИЕ С

УЧИЛИЩЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТОВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО ВЪВ ФЕГ "АНТОАН ДЪО СЕНТ-ЕКЗЮПЕРИ"

учебна 2022 – 2023г.

Настоящият *План* е приет на заседание на ПС с Протокол №2/28.10.2022 г.

и утвърден със заповед на Директора № РД-10-236/09.11.2022 г.

I. ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ

A) НА НИВО УЧИЛИЩЕ:

1. Актуализиране на Етичен кодекс /при необходимост/
2. Актуализиране на единни училищни правила
3. Актуализиране на ПДУ /при необходимост/
4. Запознаване на училищната общност с определението, проявлението и последиците от тормоза
5. Подобряване на системата на дежурство
6. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за справяне с проявите на агресия
7. Актуализиране на информацията за съществуващи услуги и програми за превенция

Б) НА НИВО КЛАС:

1. Създаване /за VIII клас/ или актуализиране /за IX-XII клас/ на правила за поведение на класа
2. Обучителни дейности с класа – дискусии, решаване на казуси, ролеви игри и др. в час на класа
3. Организиране на извънкласни дейности
4. Инициране на кампании, включване в доброволчество

II. ДЕЙНОСТИ ПО ИНТЕРВЕНЦИЯ

A) НА НИВО УЧИЛИЩЕ:

1. Водене на дневник със случаи на тормоз
2. Инициране на работа по случай
3. Насочване на случай към други служби

Б) НА НИВО КЛАС:

1. Обсъждане между ученика/учениците и учителя/класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последициите и възможните решения;
2. Съвместни действия на учителя/класния ръководител с педагогически съветник и включване на външни специалисти
3. Използване на посредник при решаване на конфликт в училище;
4. Провеждане на тематична родителска среща на паралелката.

Г Р А Ф И К

за дейностите на училищен координационен съвет за превенция и интервенция
на насилието и тормоза в училище
по изпълнение на „Механизма за противодействие на училищния тормоз“
въведен със заповед на Министъра на МОН №РД09-5906/28.12.2017г.

Учебна 2022/2023 година

1. Провеждане на проучване чрез анкета за училищния тормоз. (По предложение на МОН).
Срок: октомври – 8.-12. клас
Отг.: пед. съветник
2. Външни лектори – КСУДС (Комплекс за социални услуги за деца и семейства).
Срок: октомври – май
8 А, В, Г, Ж, З
Отг.: пед. съветник
3. Външни лектори и обучени доброволци на БЧК – гр. Пловдив.
Срок: октомври – май
Обект: 10 А, Б, В, Г, Д, З
Отг.: пед. съветник, избрани ученици
4. Външни лектори – МКБТХ (Местна комисия за борба с трафика на хора) .
Срок: октомври – май
9, 10 кл.
Отг.: пед. съветник
5. Външни лектори от Детска педагогическа стая -лекции по темите свързани с последиците от
противоправни деяния на малолетни и непълнолетни.
Срок: октомври – юни
8 А-З
Отг.: пед. съветник, класни ръководители
6. Външни лектори ПИЦ - лекции, посветени на вредата от употребата на наркотици.
Срок: октомври – юни
8 А-З
9 А-З
10 А-З
11А,Б,В,Д,Ж
12 А,В,Д,Е,Ж
Отг.: пед. съветник
7. Външни лектори от фондация „Джендър алтернативи” – лекции, посветени на домашното
насилието и тормоза.
Срок: октомври – май
8, 9, 10, 11 кл.
Отг.: пед. съветник
8. Външни лектори и обучени доброволци на НАРД (Национален алианс за работа с
доброволци) – гр. Пловдив.
Срок: октомври – май
9 кл.
Отг.: пед. съветник
9. Оптимизиране на системата за наблюдение и контрол, в зависимост от резултата от оценката
на проблема. Засилено видеонаблюдение на зоните – класни стаи, коридори и училищни

файла. Оценката е направена на база Анкета за тормоза в училище, въведен със заповед на Министъра на МОН РД.

Срок: октомври – юни
Отг.: Директор, ЗДУД

10. Навременно реагиране в ситуации на тормоз.

- Спазване на процедури за регистриране на ситуации на тормоз, насочване към други служби и обмен на информация с други учебни заведения и институции.
- Единен регистър за регистриране на ситуации на тормоз в училището. Регистърът да включва описание на ситуацията, вида тормоз, участници, наблюдатели, предприети мерки.
- Взаимодействие и решаване на конфликти между ученици, учители, родители и училищно ръководство.

Срок: септември – юни
Отг.: пом. директор, пед. съветник

11. Запознаване на учители, ученици и родители с процедурите за реагиране в ситуации на тормоз.

Срок: септември – юни
Отг.: Ръководство, класни ръководители, пед. съветник, уч. психолог, външни лектори

12. Поддържане на непрекъсната връзка между класните ръководители и родителите за противодействие срещу проявите на тормоз.

Срок: септември – юни
Отг.: Ръководство, родители, класни ръководители, пед. съветник, уч. психолог

13. Водене на училищен регистър за подадени сигнали относно съмнения за тормоз, документиране на ситуации и инициране на работа по случай /от второ или трето ниво/.
Процедура:

- 1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз и незабавно уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията.
- 2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.
- 3) Уведомяване на родител(и) и индивидуални разговори с участниците.
- 4) Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците.
- 5) Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора.
- 6) Мониторинг на предприетите мерки и действия.

Срок: септември – юни
Отг.: Ръководство, родители, класни ръководители, пед. съветник

14. Посещение в ЧК от педагогически съветник/образователен медиатор по график за работа в посока толерантност, емпатия, съпричастност, разрешаване на конфликти, емоционална интелигентност и теми по заявка от класен ръководител.

Срок: октомври – май
Педагогически съветник, уч. психолог, кл. ръководител.

* Дати в графика не са строго фиксирани, а подлежат на обсъждане с партньорските организации и на промяна в процес на работа.

Приложение: График на посещенията в ЧК от пед. съветник/образователен медиатор и МКБПП

ГРАФИК ЗА ТРЕНИНГИ НА ПС/ОМ

№ по ред	Дата	Тема
1.	21.09.22	Тренинг 11З
2.	28.09.22	Тренинг 11Д
3.	19.10.22	Тренинг 9Б, 10 Д, 11Б
4.	26.10.22	Тренинг 9В, 11В
5.	02.11.22	Тренинг 9Г, 10Е, 11Г
6.	09.11.22	Тренинг 8А, 11Д
7.	30.11.22	Тренинг 9Д, 11Е
8.	07.12.22	Тренинг 9Е, 10Ж, 11Ж
9.	21.12.22	Тренинг 9 Ж
10.	11.01.23	Тренинг 9 З, 10З
11.	18.01.23	Тренинг 8Б
12.	08.02.23	Тренинг 8В, 12Г
13.	15.02.23	Тренинг 12А
14.	22.02.23	Тренинг 8Д,12Д
15.	01.03.23	Тренинг 8 Е,12Е
16.	08.03.23	Тренинг 8Ж, 12Ж
17.	22.03.23	Тренинг 12Б
18.	29.03.23	Тренинг 8Г, 12З
19.	05.04.23	Тренинг 12В
20.	26.04.23	Тренинг 10А
21.	03.05.23	Тренинг 10Б
22.	10.05.23	Тренинг 8З
23.	07.06.23	Тренинг 9В
24.	14.06.23	Тренинг 9А

График МКБПП

№ по ред	Дата	МКБПП
1.	02.11.22	10Б,9Ж
2.	09.11.22	8А,8Б
3.	23.11.22	10А, 10В
4.	30.11.22	10Г,10Д
5.	07.12.22	10З, 9В
6.	21.12.22	8В, 8Ж
7.	11.01.23	8З,Г
8.	18.01.23	8 Д, Е
9.	08.02.23	9А,Б
10.	15.02.23	9Г,Д
11.	22.02.23	9Е,З
12.	01.03.23	10Е,Ж
13.	08.03.23	11А,Б
14.	22.03.23	11В,Д
15.	29.03.23	11Е,Ж
16.	05.04.23	11З

**Оценка на резултатите от проведена анкета за училищния тормоз
през месец октомври 2022 година**

В началото на учебната 2022/2023 година във връзка с Механизма за противодействие на училищния тормоз сред учениците във ФЕГ „Антоан дьо Сент-Екзюпери“ се проведе анонимна анкета, изследваща тормоза в училище. Анализът обхваща отговорите на учениците от VIII до XII клас, които през 2022/2023 г. се обучават в дневна форма на обучение. Анонимната анкета съдържа 21 въпроса. Учениците бяха приканени честно и спокойно да отбелязват отговорите си.

Анкетираните ученици са **665** на възраст между 13-19 години, от които 65% момичета, 21% момчета, а 14% от анкетираните не са пожелали да посочат пол.

Резултати от анкетата:

Представяне на дадените отговори от въпросник за тормоза в училище и брой ученици посочили съответния отговор.

Въпроси	Отговори /с най-висок процент/	Брой ученици	%
1.Ставали ли сте свидетели на прояви на тормоз в училище досега?	Да Не	205 460	31% 69%
2. В твоето училище какво правят учениците, които тормозят други ученици?	Не съм наблюдавал някой да бъде тормозен Дразнят ги Обиждат ги, псуват ги, измислят им неприлични прякори Говорят зад гърба им, разпространяват за тях неверни неща Настройват другите срещу тях Пишат обидни неща в социалните мрежи Заплашват ги Блъскат ги, удрят ги Вземат им от нещата Тормозят ги, защото са отличници Изнудват ги Искат има пари	407 197 189 178 117 102 99 92 72 68 40 33	61% 30% 28% 27% 18% 15% 15% 14% 11% 10% 6% 5%
3. Къде се случва ученици да бъдат тормозени?	Не съм наблюдавал някой да бъде тормозен По коридорите В класната стая Извън училище В социалните мрежи В двора на училището В тоалетните	409 166 162 141 138 80 72	62% 25% 24% 21% 21% 12% 11%
4.Случвало ли се е да те тормозят през тази учебна година?	До сега не се е случвало да ме тормозят Всеки ден Няколко пъти в седмицата По рядко от един път в седмицата Веднъж седмично	595 19 19 18 14	89% 3% 3% 3% 2%
5.Ако се е случвало да те тормозят, тези, които те тормозиха бяха:	До сега не се е случвало да ме тормозят От други класове От твоя клас Момчета Момичета и момчета Момичета	568 38 34 35 35 33	85% 6% 5% 5% 5% 5%
6. Ако се е случвало да те тормозят, този, който те тормозеше беше:	До сега не се е случвало да ме тормозят С него имаше и други, които ме тормозиха С него имаше и други, но те само гледаха Сам	586 38 26 15	88% 6% 4% 2%
7.Когато те тормозиха, ти	До сега не се е случвало да ме тормозят	582	88%

каза ли на някого?	Казах на приятели	37	6%
	Не казах никого	33	5%
	Казах на майка ми	31	5%
	Казах на някого от учителите	19	3%
	Казах на баща ми	16	2%
	Казах на брат ми/сестра ми	10	2%
	Казах на уч. псих./пед.съветник	7	1%
8.Ако си казал на някого, това помогна ли ти, доведе ли до спирането на тормоза?	Не се е случвало да ме тормозят	564	85%
	Не	52	8%
	Да	23	3%
	Не съм казал на никой	26	4%
9.Кой ти помага най-много, ако се случи някой да те тормози?	До сега не се е случвало да ме тормозят	551	83%
	Приятелите	51	8%
	Никой	49	7%
	Майка ми	38	6%
	Баща ми	17	3%
	Брат/сестра	14	2%
	Някой от учителите	13	2%
10. Когато отиваш на училище, безпокоиш ли се да не те тормозят?	Не, никога	539	81%
	Понякога	78	11%
	Почти винаги	24	4%
	Често	24	4%
11. Случвало ли се е ти да тормозиш друг ученик през тази учебна година?	Не се е случвало да тормозя друг ученик	615	92%
	Почти всяка седмица	31	5%
	По рядко от един път в месеца	15	2%
	Почти всеки месец	4	1%
12. Има ли в твоя клас ученици, които обичат да тормозят другите?	Не	520	78%
	Да	145	22%
13.Ако има, как се казват?	*****	–	-
14.Има ли в твоя клас ученици, които често са тормозени от другите?	Не	573	86%
	Да	92	14%
15.Ако има как се казват	*****	–	-
16.Как би постъпил, ако видиш няколко твои съученици да тормозят друг ученик от класа?	Ще се намеся и ще защита човека, когото тормозят	269	40%
	Ще поговоря с други съученици, за да накараме другите да престанат	151	23%
	Ще се отдалеча, без да правя нищо – не е моя работа и не ме засяга	86	13%
	Ще ми стане жал, но няма да се намеся	84	13%
	Няма да направя нищо, но ще се приближа, за да гледам , защото ми е любопитно	56	8%
	Ще се присъединя и аз към тормоза: то си е нещо забавно и едва ли е нещо много сериозно	19	3%
17.Предложете начин да спрем агресията и тормоза в училище:	Разговори с училищния психолог/педагогическия съветник	380	57%
	Групова работа в часа на класа	197	30%
	По-строги правила в училище и безкомпромисни наказания при неспазването им	197	30%
	Поддържане на своевременни контакти с родителите	157	24%
	Организиране на повече извън класни занимания	101	15%
	Постоянна ангажираност на учениците в класните и извън класните дейности	76	11%
18. По време на обучението в електронна среда от разстояние”	Не съм бил подлаган на тормоз	637	96%
	Бях подложен на тормоз	28	4%
19. Ти си :	момиче	434	65%
	момче	139	21%
	не желая да посоча	92	14%

Анализ на резултатите:

89% от анкетираните ученици отговарят, че досега не се е случвало да бъдат тормозени в тази учебна година, а **11%** посочват, че им се е случвало. Анализът и заключенията са направени на база посочения малък процент от ученици, които съобщават за тормоз.

69% от учениците на ФЕГ отговарят, че не са ставали свидетели на тормоз в училище, **31%** съобщават, че са ставали. **89%** /595/ от учениците отговарят, че досега не се е случвало да бъдат тормозени в тази учебна година, а **11%** /70/ от учениците отговарят, че се е случвало да бъдат жертви на тормоз. Анализът и заключенията са направени на база посочения малък процент от ученици, които съобщават за тормоз.

На въпроса: „Случвало ли ти се е да те тормозят през тази учебна година?“ последните отговарят по следния начин: **3%** /19/ от тях отговарят всеки ден, **3%** /19/ от тях няколко пъти в седмицата, **2%** /14/ са отговорили веднъж седмично, а **3%** /18/ от тях посочват, че се е случвало по-рядко от един път в седмицата да бъдат тормозени.

От отговорите на въпроса „**В твоето училище какво правят учениците, които тормозят други ученици?**“ констатираме, че най-висок % заема директният вербален тормоз. **58%** (386) посочват, че учениците, които тормозят други ученици най-често „ги дразнят“ или „обиждат, псуват ги, измислят им неприлични прякори“. На второ място учениците посочват индиректен вербален тормоз - **46%** (295), от които **27%** - „говорене зад гърба, разпространяване на неверни неща“ и **18%** - „настройване на другите деца срещу тях“. Няма как да не отбележим повишаване на ролята на социалните мрежи в ежедневието на децата. „Писането на обиди в социалните мрежи“ са посочили **15%** от анкетираните. Трето място заемат властови отношения/принуда с цел доминиране или получаване на облаги: „заплахи“ са посочили **15%** „посегателството на вещите им“ – **11%**, „изнудване“ – **6%** и „искане на пари“ – **5%**. Последно място заема физическата форма на тормоз, проявена като „удари и блъскане“ – **14%**. Няма как да не отбележим, че **10%** от анкетираните са посочили „тормозят ги, защото са отличници“.

61% /407/ от учениците са посочили на този въпрос, че не са ставали свидетели на тормоз в училище.

Според учениците местата, на които най-често се случва тормозът са класната стая и коридорите – посочено от **49%** /328/. **21%** /141/ посочват, че се случва извън училище, **21%** /138/ в интернет пространството, **12%** /80/ в двора на училището, а **11%** /72/ в тоалетните.

62% /409/ ученици са посочили, че са наблюдавали някой да бъде тормозен.

Местата, където се случва това, са коридорите (25%) и класната стая (24%) , както и извън училище (21%) и в социалните мрежи (21%). 38 (6%) ученици съобщават за упражнен тормоз от ученици от другите класове, а 34 (5%) за това, че тормозът се случва най-често в същия клас. Според 6% от учениците тормозещият не е сам, а с него има и други, които тормозят, а според 4% има и други, но те само гледат. 19 (3%) ученици посочват, че се е случвало да бъдат тормозени всеки ден.

Учениците, които са тормозени, предимно споделят с приятелите, майките или не казват на никого. 52 (8%) от анкетираните отбелязват, че споделяйки с тях, това не е довело до прекратяване на ситуацията. На въпроса: „Когато отиваш на училище, безпокоиш ли се да не те тормозят? – по-голямата част от анкетираните ученици отговарят, че никога не се безпокоят – 539 (81%), че могат да бъдат тормозени в училище, а малка част са отговорили, че се тревожат понякога. На въпроса към учениците: „Има ли в твоя клас ученици, които обичат да тормозят другите?“ -145 (22%) отговорят с „да“, а на въпроса: „Има ли в твоя клас ученици, които често са тормозени от другите?“, 92 (14 %) отговорят „да“. Наблюдава се съответствие по отношение в отговорите на 10 и 12 въпрос, което показва, че учениците разпознават тормоза. Но има разминаване в сравнение с 10 въпрос : „Случвало ли се е Ти да тормозиш друг ученик през тази учебна година?“, където проличава присъщата за индивида тенденция да оневини деянията си, когато е извършител. Особено в юношеска възраст възприятията за „редно“ и „нередно“ се преформулират и дооформят. 92% отговарят, че не се е случвало.

Почти половината (40%) от анкетираните ученици отговарят, че, ако станат свидетели на тормоз, ще се намесят и защитят свой съученик, а 23% че ще поговорят с други съучениците, за да го предотвратят. Този резултат е социално желателен и показва, че подрастващите във ФЕГ „Антоан дьо Сент-Екзюпери“ имат представи за норми и ценности, но не са правилно формирани и не умеят да ги прилагат в конфликтни и рискови ситуации, защото нямат устойчиви механизми за изразяване на емоциите и съпричастността към другите. В по-голямата си част тийнеджърите не са изградили устойчиво възприятие за емпатия и асертивност.

В трудна ситуация децата търсят външна подкрепа в лицето на семейството и приятелите, но тя невинаги е достатъчна за разрешаването на възникнали конфликти на територията на училището. 5% от учениците не споделят с никого, че са били обект на тормоз.

По отношение на това, какви начини предлагат учениците за спирането на тормоза в училище - 57% предлагат разговори с педагогическия съветник/училищния психолог. Това показва, че повечето от учениците имат представа и информираност как да реагират в ситуации на тормоз на територията на училището.

Резултатът от анкетата посочва нисък процент проява на физически тормоз.

Заклучения:

Най-често срещаната форма на тормоз в училище, според учениците, които съобщават за това, е вербалната – дразнят ги (30%), обиждат ги, псуват ги, измислят им неприлични прякори (28%), говорят зад гърба им, разпространяват за тях неверни неща (27%), настройват другите срещу тях (18%).

Местата, където се случва това, са коридорите (25%) и класната стая (24%), както и извън училище (21%) и в социалните мрежи (21%). 38 ученици (6%) съобщават за упражнен тормоз от ученици от другите класове, а 34 (5%) за това, че тормозът се случва най-често в същия клас. Според 6% от учениците тормозещият не е сам, а с него има и други, които тормозят, а според 4% има и други, но те само гледат. 19 (3%) ученици посочват, че се е случвало да бъдат тормозени всеки ден.

Към началото на учебната 2022/2023 година, според анкетиранияте ученици в училище, се отчита сравнително малък процент на тормоз **11%**, като най-често той преобладава във вербална форма. Реалният резултатът е по-нисък, защото част от анкетиранияте не подхождат с необходимото внимание към поставената задача и омаловажават важноста на изследването въпреки дадените им насоки от педагогически съветник и класен ръководител.

Учениците във ФЕГ „Антоан дьо Сент- Екзюпери“ са ставали свидетели на тормоз в социалната и училищна среда и разпознават различните му форми, но нямат изградени навици и поведение за правилна реакция. Те често опитват да решават възникналите конфликти помежду си. Прави впечатление, че тормозът не се приема като норма, защото децата все повече търсят помощ и споделят за проблема, което означава, че се е повишило тяхното доверие. Търсещите подкрепа се обръщат първо към родителите и приятелите си, след това търсят съдействие от педагогическия персонал. Все още има малък процент ученици, които не смеят да признаят, че са тормозени.

Според анализа на отговорите от анкетата в училището няма тежки форми на физическа агресия.

Учениците, които често биват определяни като тормозещи другите, са тези, които правят впечатление на по-активни, невъздържани, провокативни и директни в комуникацията си с останалите в социалната и училищна среда. Тези ученици често нарушават дисциплината в часовете, пречат както на преподавателите, така и на съучениците си. Това поведение често погрешно се определя като форма на тормоз. Затова при наблюдаване на подобно поведение от ученик педагогически съветник/училищен психолог ще работят в партньорство с родителите за превенция на проблемно поведение.

Превантивни мерки:

Да се изготви План за противодействие на училищния тормоз въз основа на резултатите от анализа.

В него ще бъде заложен график за групова психологическа работа с педагогически съветник и образователен медиатор в ЧК на теми – толерантност, хуманност, уважение и емпатия; асоциално и неприемливо поведение; киберзащита; индивидуални и групови ценности, емоционална интелигентност.

С цел интервенция и превенция на тормоза, работата на училищната общност да се подкрепи от гост лектори /МКБППМН, БЧК, ПИЦ, МВР и др./ в ЧК.

В часовете на класа да бъде предадено посланието, че всички (ученици, учители, училищно ръководство) носят отговорност за насилието и тормоза с действието и бездействието си.

Учениците, които имат потребност, да бъдат подкрепени в усвояване на умения за емоционална устойчивост и адаптация в социалната среда, както и преодоляване на страха, създавайки пространство, в което да се чувстват сигурни да говорят по темите свързани с тормоза.

Да се проведат консултации с идентифицираните ученици, упражняващи тормоз, и да се работи с тях в посока толерантност, емпатия, изграждане на адекватно поведение при провокации и овладяване на негативните емоции, уважение към различията и мирно разрешаване на конфликти.

За постигане целите на превантивните мерки педагогическият съветник и образователния медиатор работят съвместно с учители, родители и училищно ръководство.

При ОРЕС дейностите за превенция се извършват в образователна платформа Тиймс.

Изготвил: Силвия Чалъкова – педагогически съветник